

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Rikoksen Uhri](#) > [Uhrien Oikeudet Jäsenmaittain](#) > 1 - Rikoksen uhrin oikeudet

1 - Rikoksen uhrin oikeudet

Mitä tietoja rikoksen uhri saa viranomaisilta (esim. poliisilta tai syyttäjältä) rikoksen jälkeen jo ennen rikosilmoituksen tekemistä?

Jotta liittovaltion oikeus- ja kuluttajansuojaministeriö (BMJV) voisi auttaa rikoksen uhreja ja antaa heille opastusta heitä koskevissa asioissa, se on julkaissut rikoksen uhreille tarkoitetun esitteen ja Opferfibel-oppaan sekä perustanut verkkosivuston <http://www.hilfe-info.de>.

[Rikoksen uhreille tarkoitettu esite](#) on saatavilla oikeus- ja kuluttajansuojaministeriön kotisivulla ja hilfe-info.de-sivustolla [yli 25 kielellä](#). Siinä annetaan tiivistetysti tietoa uhrien tukipalveluista, rikosilmoituksen tekemisestä, rikosoikeudellista menettelyä koskevien tietojen hankkimisesta, todistajanlausunnosta, kustannuksista, oikeudellisesta edustuksesta ja korvauksista.

[Opferfibel-opas](#) sisältää yksityiskohtaisemman kuvauksen rikoksen uhrien ja vahingonkärsijöiden oikeuksista rikosoikeudellisessa menettelyssä sekä mallikirjeitä ja yhteystietoja.

Lisätietoja mahdollisuudesta psykososiaaliseen tukeen löytyy tätä tarkoitusta varten laaditusta [esitteestä](#), joka on saatavilla myös verkossa ja englanniksi.

Jotta tärkeimmät tiedot olisivat saatavilla myös verkossa, oikeus- ja kuluttajansuojaministeriö on perustanut valtakunnallisen verkkosivuston uhrien suojelemiseksi: <http://www.hilfe-info.de>. Siellä on tietoa tarjolla olevasta avusta ja neuvonnasta sekä korvauksista ja rikosoikeudenkäynnin kulusta. Neuvontapalveluhakemistosta rikoksen uhrin näkevät nopeasti, mitä apua heidän alueellaan on saatavilla henkilökohtaisesti, puhelimitse tai verkossa.

Osoitteesta hilfe-info.de löytyy lisäksi tietoa esimerkiksi lähisuhdeväkivallan ja seksuaaliväkivallan uhreille, digitaaliympäristössä tehtyjen rikosten uhreille tai terroritekojen uhreille. Siellä esitellään yhteyshenkilöitä, kuten Saksan alueella tehtyjen terrorismirikosten uhreja ja heidän omaisiaan avustava liittohallituksen asiamies, professori Edgar Franke.

Sivuston aputoiminnon avulla käyttäjät voivat löytää oikean tukipalvelun suoraan ja nopeasti. Video- ja audiohaastatteluuissa sekä selitysvideoissa selitetään erilaisia tukimuotoja.

En asu siinä EU-maassa, jossa rikos tapahtui (EU:n kansalainen tai EU:n ulkopuolisen maan kansalainen). Miten oikeuksiani suojellaan?

Voit tehdä rikosilmoituksen Saksassa poliisille tai syyttäjälle. Syyttäjä tutkii tämän jälkeen, onko syytteen nostaminen Saksassa mahdollista. Jos näin ei ole tai syytteen nostaminen Saksassa ei tule muista syistä kysymykseen, syyttäjä välittää tapauksen sen EU:n jäsenvaltion toimivaltaiselle lainvalvontaviranomaiselle, jossa rikos tapahtui.

Mitä tietoja saan, kun teen rikosilmoituksen?

Saat rikosilmoituksesta kirjallisen vahvistuksen, jossa on lyhyt yhteenveto antamistasi tiedoista, jotka koskevat rikoksen tekoaikaa ja -paikkaa ja ilmoitettua rikosta.

Jos niin pyydät rikosilmoituksen yhteydessä, sinulle ilmoitetaan mahdollisesta syyttämättä jättämisestä, pääkäsittelyn paikasta ja ajankohdasta, syytettyä vastaan nostetuista syytteistä sekä oikeudenkäynnin lopputuloksesta.

Lisäksi saat rikoksen uhrina pyynnöstä tiedon siitä, onko määrätty, että tuomittu ei saa ottaa yhteyttä sinuun tai tavata sinua.

Jos voit osoittaa, että sinulla on asiaa koskeva oikeutettu intressi, tai olet tuonut tämän esiin jo siviilikanteen hyväksymismenettelyssä, sinulle voidaan myös ilmoittaa, onko syytetyille tai tuomitulle määrätty vankeus- tai vapaudenmenetystoimenpiteitä tai ovatko ne päättyneet tai onko tälle myönnetty ensimmäistä kertaa kevennyksiä tai lomaa. Saat tiedon uusista kevennyksistä tai lomista, jos sinulla on asiaa koskeva oikeutettu intressi eikä tuomitun suojeltava intressi ole painavampi.

Sinulle ilmoitetaan myös siitä, jos tuomittu on karannut. Tässä tapauksessa saat tiedon myös toimenpiteistä, joilla sinua suojellaan.

Onko minulla oikeus maksuttomiin tulkkaus- tai käännöspalveluihin (poliisin tai muiden viranomaisten kanssa asioidessa tai tutkinnan ja oikeudenkäynnin yhteydessä)?

Tehdessäsi rikosilmoituksen saat tarvittavan avun, jotta voit tehdä ilmoituksen ymmärtämälläsi kielellä ilman että siitä aiheutuu sinulle kustannuksia. Saat pyynnöstä kirjallisen vahvistuksen ilmoituksesta omalla kielelläsi.

Sinulle maksuton tulkki kutsutaan tarvittaessa tutkintaan ja pääkäsittelyyn liittyviin kuulemisiin. Näin tapahtuu myös silloin, kun osallistut menettelyyn aktiivisesti asianomistajana.

Miten viranomaiset varmistavat, että ymmärrän kaiken ja että tulen myös ymmärretyksi (jos kyseessä esim. lapsi tai vammainen)?

Lapsia kuulevat kuulustelijat, joilla on erikoiskoulutus ja kokemusta kanssakäymisestä lasten kanssa. Aikuisten tekemiä lapsen tai nuoreen kohdistuneita rikoksia koskevissa menettelyissä (ns. lastensuojeluasiat) käytetään nuorisotuomioistuimen tuomareita ja syyttäjiä, joilla on kasvatusalan koulutusta ja kokemusta.

Kommunikointi kuulo- tai puhevammaisen henkilön kanssa tapahtuu tämän valinnan mukaan suullisesti, kirjallisesti tai tuomioistuimen järjestämän, kommunikoinnin mahdollistavan henkilön avustuksella (esim. viittomakielen tulkki). Tuomioistuimen on tarjottava asianmukaiset tekniset apuvälineet suullista ja kirjallista kommunikointia varten.

Näkövammaisen henkilö voi esittää tuomioistuimelle oikeudenkäyntiasiakirjoja ja muita asiakirjoja muodossa, jossa hän pystyy niitä lukemaan, erityisesti pistekirjoituksella. Hänen pyynnöstään oikeudenkäyntiasiakirjojen ja muiden asiakirjojen on lähtökohtaisesti oltava esteettömästi saatavilla, ja hänen on myös voitava tutustua asiakirjoihin esteettömästi ilman lisäkustannuksia.

Rikoksen uhrien tukipalvelut

Mitä kautta uhrit voivat saada tukea?

Voit saada rikosoikeudellisessa menettelyssä oikeudellista apua rikoksen uhrina lakimieheltä, joka voi esimerkiksi avustaa todistajanlausunnon antamisessa, tai asianomistajana jo ennen ilmoitusta, että haluat osallistua menettelyyn. Sinua voi edustaa oikeusavustaja tai voit ottaa kuulemiseen mukaan myös luotetun henkilön, ellei tämä vaaranna tutkinnan tarkoitusta.

Oikeusavun lisäksi on mahdollista saada psykososiaalista apua ennen pääkäsittelyä, sen aikana ja sen jälkeen. Sitä annetaan maksutta alaikäisille seksuaali- ja väkivaltarikosten uhreille sekä erityisen haavoittuvassa asemassa oleville vakavien väkivalta- ja seksuaalirikosten aikuisille uhreille. Lisätietoja on [psykososiaalista tukea koskevassa esitteessä](#).

Saksan liittotasavallassa osavaltiot vastaavat yleisestä uhrien tukemisesta. Monissa osavaltioissa on jo nimitetty rikosuhriasiamiehiä tai perustettu keskitettyjä asiointipisteitä väkivaltarikosten uhreille. Ne toimivat määritetyn vastuualueensa ja toimivaltansa mukaisesti. Lisätietoja rikosuhriasiamiehistä, uhrien tuki- tai neuvontapalveluista sekä avunsaantimahdollisuuksista on saatavilla osoitteessa <http://www.hilfe-info.de> ja julkaisussa "Mein Anspruch

auf Unterstützung und Hilfe”.

Ohjaako poliisi minut automaattisesti uhreille tarjottavan avun piiriin?

Poliisi neuvoo, että voit saada uhrien tukipalvelujen kautta tukea ja apua, kuten neuvontaa, majoituksen turvakodissa tai ohjausta hoitopalveluihin.

Saat itse päättää, käytätkö niitä vai et. Automaattista ohjausta ei ole.

Miten yksityisyyttäni suojellaan?

Tietoja sinusta annetaan uhrien tukipalveluille vain omasta toivomuksestasi ja nimenomaisella suostumuksellasi.

Onko rikosilmoitus tehtävä ennen kuin voin saada rikoksen uhreille tarjottavaa apua?

Ei, uhrien tukipalvelut tarjoavat tukea riippumatta siitä, onko rikosilmoitusta tehty.

Vaarassa olevien henkilöiden henkilökohtainen suojeleminen

Millaista suojeleminen on saatavissa? Kuka voi suojella minua?

Jos olet vaarassa rikosoikeudellisessa menettelyssä antamasi lausunnon vuoksi, sinua voidaan suojella eri tavoin:

Rikosprosessilaissa säädetään, että henkilötiedot voidaan pitää tällaisissa tapauksissa salassa kokonaan tai osittain.

Lähtökohtaisesti todistajanlausunnon yhteydessä on annettava täydelliset henkilötiedot mukaan lukien osoite.

Asuinpaikkaa ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa, jos on selviä ja konkreettisia viitteitä siitä, että sen ilmoittaminen voisi vaarantaa sinun tai muiden henkilöiden laissa suojeltuja oikeuksia esimerkiksi siksi, että pelättävissä on vainoa, tai siksi, että on syytä olettaa, että sinuun tai muihin voidaan vaikuttaa sopimattomalla tavalla esimerkiksi totuudenmukaisen lausunnon estämiseksi tai siihen vaikuttamiseksi. Tällaisessa tapauksessa voit ilmoittaa jonkin toisen osoitteen, josta sinut voidaan tavoittaa ja johon viranomaiset voivat lähettää kirjeensä (esim. kutsun tuomioistuimeen). Se voi olla esimerkiksi lakimiehen tai uhrien tukipalvelun osoite. Jos henki tai vapaus on uhattuna, sinulle voidaan jopa antaa mahdollisuus pitää henkilöllisyys täysin salassa. Syyttäjä säilyttää todellista kotiosoitetta tai henkilöllisyyttä koskevat asiakirjat erillään asiaan liittyvistä asiakirjoista siihen asti, kunnes uhka on väistynyt.

Lisäksi on olemassa mahdollisuus poliisin todistajansuojeluun:

- jos olet oikeudenkäynnissä todistajana ja
- lausuntosi on olennaisen tärkeä,
- henkesi, terveytesi, vapautesi tai tärkeät aineelliset etusi ovat vaarassa,
- suostut suojeletoimenpiteisiin ja
- toimenpiteet sopivat tilanteeseesi,

sinut ja sukulaisesi ja muut läheisesi voidaan tarvittaessa ottaa suojeleohjelmaan. Ohjelmaan sisältyy nimenomaisesti mahdollisuus muuttaa henkilöllisyyttä väliaikaisesti.

Jos olet perheväkivallan uhri, voit pyytää toimivaltaiselta perhetuomioistuimelta, että saat käyttää jatkossa yhteistä kotia yksin ja että rikoksenteikijää kielletään lähestymästä sinua ja ottamasta sinuun yhteyttä. Poliisi voi ensimmäisenä toimenpiteenä ennen tuomioistuimen päätöstä poistaa rikoksenteikijän perheen asunnosta tai pidättää hänet. Jos lapsi joutuu perheväkivallan uhriksi, vanhemman olisi otettava yhteyttä paitsi poliisiin myös Saksan lastensuojeluviranomaiseen (*Jugendamt*), joka on ensimmäinen yhteyspiste lapsen auttamisessa ja suojelemisessa.

Arvioidaanko tilannetta sen selvittämiseksi, voiko rikoksenteikijä aiheuttaa minulle lisävahinkoa?

Suojatoimenpiteitä on noudatettava niin kauan kuin vaara on olemassa. Jos ilmenee merkkejä uudesta tai entistä suuremmasta vaarasta, poliisi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen torjumiseksi.

Arvioidaanko tilannetta sen selvittämiseksi, voiko rikosoikeudellinen menettely aiheuttaa minulle lisävahinkoa (tutinnan ja oikeudenkäynnin yhteydessä)?

Poliisin, syyttäjän ja tuomioistuimen on otettava rikosoikeudellisessa menettelyssä aina huomioon tarve suojella todistajia, jotka ovat samalla rikoksen uhreja.

Millaista suojelua erityisen haavoittuvassa asemassa olevat uhrit voivat saada?

Erityisen haavoittuvassa asemassa olevien uhrien suojelemiseksi toteutetaan erityisesti seuraavia toimenpiteitä:

- Jos on olemassa välitön vaara todistajaa koskevasta vakavasta haitasta, uhr todistajia voidaan kuulla tutkintavaiheessa ja pääkäsittelyssä kuva- ja ääniyhteydellä, jolloin todistajan ei tarvitse olla samassa huoneessa syytetyn kanssa.
- Yleisö voidaan sulkea pois pääkäsittelystä, jos siinä käsitellään rikoksen uhrin henkilökohtaista elämää.
- Henkilön arvokkuuteen vaikuttavia tai yksityiselämää koskevia kysymyksiä tulisi esittää vain, jos ne ovat välttämättömiä.

Olen alaikäinen. Onko minulla erityisiä oikeuksia?

Jos olet alle 18-vuotias, laissa säädetään, että kuulemisestasi vastaa tuomari, ja se voidaan tallentaa videolle tai ääninauhalle. Jos olet joutunut seksuaali- tai väkivaltarikoksen uhriksi, tallenne voidaan esittää pääkäsittelyssä ja sitä voidaan käyttää todisteena, minkä ansiosta sinun ei välttämättä tarvitse tulla pääkäsittelyyn uudelleen kuultavaksi.

Syyttäjän on suoritettava tutkinta erityisen ripeästi.

Alaikäisenä todistajana et ole pääkäsittelyssä kaikkien asianosaisten kuultavissa, vaan kuulemisen suorittaa yksin puheenjohtaja. Jos syyttäjällä tai puolustuksella on sinulle kysymyksiä, ne on yleensä esitettävä tuomioistuimen kautta.

Perheenjäseneni on kuollut rikoksen seurauksena. Mitä oikeuksia minulla on?

Surmansa saaneiden lähiomaisilla on oikeus nostaa rikosoikeudellisessa menettelyssä siviilikanne, ja heillä on tässä yhteydessä oikeus saada oikeusapua.

Heillä on myös mahdollisuus saada psykososiaalista tukea.

Jos perheenjäsen kuolee väkivaltarikoksen seurauksena, siitä voi saada korvausta uhreille maksettavia korvauksia koskevan lain nojalla (ks. myös "Korvaukset - uhreille maksettavat korvaukset").

Perheenjäseneni on joutunut rikoksen uhriksi. Mitä oikeuksia minulla on?

Myös perheenjäsenet voivat ottaa yhteyttä erikoistuneisiin neuvontapalveluihin saadakseen tietoa ja neuvoja.

Vanhemmilla on myös mahdollisuus saada neuvontaa maksutta ja nimettömästi vanhempainpuhelimesta 0800 1110550.

Jos perheenjäsenesi joutuu antamaan todistajanlausunnon etkä itse ole menettelyssä todistajana, voit saattaa hänet kuulemiseen ja avustaa häntä sen aikana.

Voinko käyttää sovittelupalveluja? Millä ehdoin? Olenko turvassa sovittelun aikana?

Jos sinä ja syytetty suostutte siihen, Saksassa on mahdollista käyttää sovittelumenettelyä, jota kutsutaan korjaavaksi oikeudeksi (Täter-Opfer-Ausgleich). Syyttäjän ja tuomioistuimen olisi tarkasteltava menettelyn jokaisessa vaiheessa mahdollisuutta saavuttaa sovinto syytetyn ja rikoksen uhrin välillä ja pyrittävä mahdollisuuksien mukaan edistämään tätä. Rikoksentehtijä tai uhri voi myös ottaa suoraan yhteyttä sovittelutoimistoon. Varsinainen korjaava oikeus toteutuu rikosoikeudellisen menettelyn ulkopuolella, ja siihen

osallistuu usein erikoiskoulutettuja sovittelijoita. Yleensä he käyvät aluksi osapuolten kanssa erillisiä keskusteluja yhteistyöhalukkuudesta ja sovinnon mahdollisuudesta. Korjaavan oikeuden edellytyksenä on molempien osapuolten lähtökohtainen yhteistyöhalukkuus. Niinpä myös syytetyn on otettava tietystä määrin vastuuta tapahtuneesta vääryydestä. Korjaavassa oikeudessa sovitaan usein rahallisista tai muista korvauksista.

Edeltävä sovittelumenettely, joka toteutetaan osavaltioiden välityslautakunnissa, on tietyissä rikoksissa, kuten kotirauhan rikkomisessa, solvauksessa, kirjesalaisuuden loukkauksessa ja pahoinpitelyssä, edellytyksenä asianomistajana toimimiselle.

Mistä löydän lain, jossa säädetään oikeuksistani?

(Ei-tyhjentävä) luettelo sisältää tärkeimmät rikos-, siviili- ja prosessioikeutta koskevat säädökset. Linkeistä pääsee lakiteksteihin:

- *Rikosprosessilaki (StPO)* - [saksaksi](#) ja [englanniksi](#)
- *Oikeuslaitoslaki (GVG)* - [saksaksi](#)
- *Rikoslaki (StGB)* - [saksaksi](#) ja [englanniksi](#)
- *Todistajansuojelun yhdenmukaistamista koskeva laki (ZSHG)* - [saksaksi](#)
- *Väkivallalta suojelua koskeva laki* - [saksaksi](#)
- *Siviililaki* [saksaksi](#) ja [englanniksi](#)
- *Ulkomaalaisten oleskelua koskeva laki* - [saksaksi](#)
- *Nuorisotuomioistuinlaki* - [saksaksi](#) ja [englanniksi](#)
- *Laki oikeuslaitoksen palkkioista ja korvauksista* - [saksaksi](#)
- *Siviiliprosessilaki* - [saksaksi](#)
- *Laki uhreille maksettavista korvauksista* [saksaksi](#) ja [englanniksi](#)

■ Päivitetty viimeksi: 20/01/2026

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.